

Asplan Viak AS
Postboks 24
1301 SANDVIKA

Deres referanse:
Vivås-Valen

Vår saksbehandler:
Martin Christensen

Vårt saksnummer: 202017483/13
Dato: 251120

RAMMETILLATELSE PÅ VILKÅR

Eiendom : Gnr 163 Bnr 385
Adresse : Stemmeveien 1
Tiltakshaver : Bergen Kommune
Tiltaket : Tilbygg skole/høyskole

Vi viser til søknad mottatt 03.07.2020 og tilleggsdokumentasjon mottatt 03.09.20, 20.11.2020 og 24.11.2020.

Det opplyses til bygningsmyndighetene i epost datert 20.11.2020 at støyskjerm med tilhørende installasjoner trekkes fra søknaden.

1. Søknaden gjelder

- Tilbygg på barneskole, 1200 m² BRA, uteområder, veg, parkering, trafo-stasjon, flom- og skredvold.

Det er søkt om dispensasjon for:

- KPA2018 § 3 om plankrav
- Plan- og bygningsloven § 29-4 om avstand til nabogrense
- KPA2018 § 6 om byggegrense til vassdrag
- Avstand til kommunal veg og fylkesveg (støyskjerm m.v.)

Dispensasjonssøknad for støyskjermens avstand til veg er ikke behandlet. Støyskjerm er trukket fra søknaden.

2. VEDTAK

Det gis rammetillatelse til:

- Tilbygg på barneskole, 1200 m² BRA, uteområder, veg, parkering, trafo-stasjon, flom- og skredvold.

VILKÅR:

- Ny sikring/flomvoll med tilhørende installasjoner skal ikke gå lenger ut i elv enn dagens konstruksjoner/murverk. Utfyllende tegninger og materialbeskrivelser av flomvoll må suppleres før igangsetting tillates
- Anleggsarbeider langs elv skal foregå i tidsrom jf. Bymiljøetatens anbefaling av hensyn til gytende ørret m.v. (se punkt 3.9)
- Det er søkt om endringer på offentlig veg på tomtens nordøstre hjørne, Stemmevegen. Endringer på vei krever Bymiljøetatens godkjenning, og det må i denne forbindelse sendes inn vegteknisk plan for tiltaket

2.1 Dispensasjoner

Det gis dispensasjon fra kommuneplanens arealdel § 3.1 om plankrav, jf. plan- og bygningsloven § 19-2.

Det gis dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 29-4 om tiltakets (flomvold) avstand til nabogrense, jf. plan- og bygningsloven § 19-2.

Det gis dispensasjon fra KPA2018 § 6 om byggegrense til vassdrag, jf. plan- og bygningsloven § 19-2.

2.2 Dokumentasjon som må sendes inn før det kan gis igangsettingstillatelse:

- Forhåndsuttalelse fra Vann og avløpsetaten på VA-anlegget, jf. plan- og bygningsloven §§ 27-1 og 27-2.
- Avtale med BKK Varme AS om tilknytning til fjernvarmeanlegget, jf. kommuneplanens arealdel §§ 18.1 og 34.1
- Bymiljøetatens godkjenning av vegteknisk plan for endring av offentlig veg (drop-off/stopplomme)
- Dokumentasjon av flom- og skredvold i form av utfyllende tegningsmateriale
- Kartlegging og redegjørelse for hvordan asketrær (rødlistet og truet art) på tomten skal sikres bevart og videreført der de står, og uten skader på rotsystem m.v.
- Kartlegging og redegjørelse for hvordan fremmede arter med høy risiko for norsk fauna (blankmispel og bulkemispel) skal håndteres og fjernes fra tomten uten fare for spredning

2.3 Dokumentasjon som må sendes inn før det kan gis ferdigattest eller midlertidig brukstillatelse:

- Bekreftelse fra Vann og avløpsetaten på at sluttdokumentasjonen er tilfredsstillende.

2.4 Plassering på eiendommen

Plassering (tilbygg) godkjennes med avstand 21 meter til 163/382 og 14 meter til 163/490, jf plan- og bygningsloven § 29-4.

Plasseringen godkjennes med minimum 1 meter fra grense (trafo) og 2 meter til nabogrense (flomsikring), jf. plan- og bygningsloven § 29-4 og gitt dispensasjon.

2.5 Høydeplassering

Tiltakets maksimale høyde på kote K + 65,28 (takoppbygg) og K + 63,43 (gesims) godkjennes, jf. plan- og bygningsloven § 29-4.

2.6 Atkomst og avkjørsel

Bymiljøetaten har i uttale datert 12.10.2020 kommentert at endringer på offentlig vei krever godkjenning med bakgrunn i ny vegteknisk plan. Det må dermed hentes inn godkjenning fra Bymiljøetaten for endringene, og senest til søknad om igangsetting.

2.7 Vannforsyning og avløp

Vann- og avløpsetaten har gitt uttalelse datert 16.06.2020 med saksnummer 2020/46386-2. Vilkår og krav stilt i uttale skal etterkommes, jf. plan- og bygningsloven §§ 27-1 og 27-2.

2.8 Fjernvarme

Tiltaket ligger innenfor BKK sitt konsesjonsområde for fjernvarme og skal tilknyttes fjernvarmeanlegget, jf. plan- og bygningsloven § 27-5 og kommuneplanens arealdel punkt 18.1.

3. BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET

3.1 Planstatus

Eiendommen omfattes av reguleringsplan nummer:

11230000, Årstadveien. Tomter for offentlig formål, 77,4 % (1963)

19040000 GNR 163 BNR 490 Haraldspl. sykehus. 5,1 % (2011)

I kommunedelplan for KDP Fjellsiden sør er eiendommen vist som offentlig bygning, friområder, vannareal for allmenn flerbruk, veiareal.

Kommuneplanens arealdel (KPA2018), vedtatt i Bystyret 19.06.2019, viser eiendommen som byfortettingssone BY2 og den ligger innenfor hensynssone:

H570 Fjellsiden og historisk sentrum

H310 Rasfare

Fare flomsone

Luftkvalitet gul sone

Veistøy gul sone

Veistøy rød sone (7,3 %).

3.2 Nabovarsling

Ansvarlig søker opplyser at det er foretatt nabovarsling i samsvar med bestemmelsene i plan- og bygningsloven § 21-3, og det er mottatt merknad fra

163/347 seksjon 24 – Heggø, Bodil Karla

Merknaden går i hovedsak på bekymringer rundt økt støynivå på skolens areal, med idrettsplass og områder som er i bruk til alle døgnets tider. Støy oppgis som sjenerende og det bør settes tidsbegrensning for bruk av områdets arealer, ballbane m.v. Videre nevnes utstrakt byggevirkosomhet i området over mange år, og at støybelastningen er til plage for beboere.

Kommunens kommentar til merknad: Anleggsvirkosomhet er støyregulert jf. veilder T-1442, og støyende virkosomhet utover dette kan påklages. Støy fra områdets ballbaner, uteområder i bruk m.v. kan om mulig reguleres, men dette må håndteres direkte med skolen og kommunen som tiltakshaver (Etat for bygg og eiendom og Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett.

3.3 Erklæring om ansvarsrett

Følgende ansvarsretter er erklært:

Foretak	Org.nr	Funksjon - tiltaksklasse	Ansvarsområde
Asplan Viak AS avd. Bergen	973320041	SØK - t.kl. 1	Ansvarlig søker
Asplan Viak AS avd. Bergen	973320041	PRO - t.kl. 2	Kartlegging av flom- og rasfare. Rapport
Asplan Viak AS avd. Bergen	973320041	PRO - t.kl. 2	Landskapsarkitekturprosjektering frem til rammesøknad
Asplan Viak AS avd. Bergen	973320041	PRO - t.kl. 2	Prosjektering av vann og avløp og flomveier utomhus frem til rammesøknad
Asplan Viak AS avd. Bergen	973320041	PRO - t.kl. 2	Arkitekturprosjektering frem til rammesøknad

Obligatorisk kontroll skal gjennomføres i henhold til byggesaksforskriften § 14-2.

3.4 Atkomst og avkjørsel

Selve avkjørsel til eiendommen fra Stemmevegen fremstår som uendret jf. situasjonsplan. Det skal gjøres endringer inne på skolens område, med prinsipp om «hjertesone» lagt til grunn. All trafikk skal holdes utenfor skolens areal, med unntak av HC-plasser.

Bymiljøetaten kommenterer i sin uttale at det må sendes inn tekniske vegplaner m.v. i forbindelse med endringer på offentlig grunn/offentlig veg (se Bymiljøetatens uttale).

3.5 Fjernvarme

Innenfor konsesjonsområdet for fjernvarme er det tilknytningsplikt for nybygg, hovedombygging og feltutbygging med samlet areal på over 500 m² BRA, jf.

kommuneplanens arealdel punkt 18.1.

Det kan gis unntak fra tilknytningsplikt til fjernvarmeanlegg dersom utbygger kan dokumentere at byggverket har energiløsninger som er bedre ut fra et miljømessig, energimessig og samfunnsøkonomisk synspunkt.

Tiltaket skal tilknyttes fjernvarmenettet.

3.6 Skredfare

Tiltaket ligger i et område med en terrenghelning som gjør at området kan være flom- eller skredutsatt. I følge plan- og bygningsloven § 28-1 kan grunn bare bebygges når det er tilstrekkelig sikkerhet mot skred.

Det er til søknad om rammetillatelse vedlagt en ROS-analyse, blant annet for skred, flom- og erosjonsfare i området, utarbeidet av Asplan Viak, datert 15.01.2020.

Asplan Viak oppsummerer i rapport at saken skal følges opp med:

«Etablering av voll/mur langs elven fra Svartediket på minimum 5,3 m over elvebunn og som tåler et trykk mot skredets retning på opp mot 80 kPa. Ved opparbeidelse av sikringstiltak vil tiltaksområdet kunne brukes til formålet. Flomvollen vil kunne kombineres med skredsikring.

Det skal gjøres en geologisk vurdering av området og geologi i forhold til etablering av byggegrøp for prosjektet.»

Dersom skredfarevurderingen viser at det er behov for sikring vil det bli gitt igangsettingstillatelse for grunn- og skredsikringsarbeid før øvrige arbeides kan settes i gang. Igangsettingstillatelse for videre arbeider vil bli gitt når sikringstiltaket er bekreftet gjennomført.

3.7 Visuelle kvaliteter

Et hvert tiltak skal prosjekteres og utføres slik at det etter kommunens skjønn innehar gode visuelle kvaliteter både i seg selv og i forhold til dets funksjon og dets bygde og naturlige omgivelser og plassering, jf. plan- og bygningsloven § 29-2.

Haukeland skole er oppført i 1975, og er et godt eksempel på skolebygg og internasjonal modernisme.

Byantikvaren oppgir følgende i sin uttale (utdrag):

Tilbygget ligger godt i terrenget med et godt tilpasset volum i forhold til den eksisterende skolen. Videre forholder tilbygget seg til den eksisterende skolen med vindusformater og horisontalitet i fasade og med overbygget på toppen av 3.etasje. Ut ifra tilsendt materiale er det vanskelig å vurdere hvordan materialiteten og fargene på tilbygget fungerer sammen med det eksisterende bygget. Det bes derfor om at det utarbeides en materialpallett, og flere perspektiver for å bedre kunne vurdere forholdet mellom disse to bygningene, og for å gi en bedre forståelse av tilbyggets arkitektur og kvaliteter. For å koble byggene sammen bruksmessig er det i tiltaket tenkt å etablere en halvklimalisert bro mellom tilbygget og eksisterende bygg

i 2. etasje. Tiltaket berører derfor selve hovedbygget på den eksisterende skolen i liten grad.

Byggesak støtter byantikvarens vurdering når det gjelder tilbyggets fremtoning. Eksisterende skoles uttrykk videreføres til en viss grad, og det innføres diagonale linjer i kontrast til det kvadratiske anlegget fra 1975. Det må leveres materialpalett til søknad om igangsetting.

For øvrig er kommunens syn at krav til visuelle kvaliteter jf. pbl § 29-2 ivaretatt.

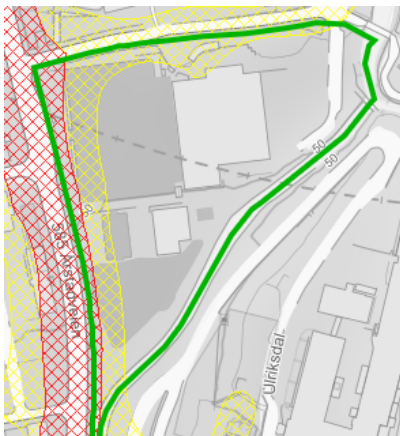
3.8 Støy

Ansvarlig søker har fremlagt støyfaglig utredning datert 20.12.2020 (Asplan Viak).

I rapporten oppgis det at:

«Støyberegninger med fremtidige trafikk tall viser at prosjektet er realistisk og gjennomførbart med hensyn til T-1442/2016, NS 8175:2016 og Bergen kommunes støybestemmelser hvis nødvendige støyreducerende tiltak blir gjennomført»

Se informasjon under punkt 3.11.

Støykart KPA2018

3.9 Andre uttalelser eller vedtak

Bymiljøetaten har gitt uttalelse datert 12.10.2020:

Uttalelse – Naturforvaltning

Når man skal vurdere utforming og utstrekning av flomvoll og/eller mur mot Møllendalsvassdraget, er det viktig at det blir stilt krav om at arbeidet blir utført på en slik måte at vassdraget i minst mulig grad blir forurenset av partikulært materiale eller på annen måte blir påvirket av de aktuelle tiltakene. Bymiljøetaten minner her om at den nedre delen av Møllendalsvassdraget er gyte- og oppvekstområde for laks og sjørørret, og at det er en overordnet målsetning for Bergen kommune å bevare det biologiske mangfoldet som lever i urbane vassdrag, slik som i Møllendalsvassdraget. For å sikre at fisken i vassdraget blir minst mulig påvirket, **bør anleggsperioden legges til perioden mai til september**. I denne perioden ligger det ikke rogn i grusen som kan bli påvirket av eventuell tilslamming av elvebunnen. Vi nevner også at vintererle er funnet hekkende i tilknytning til den aktuelle delen av Møllendalsvassdraget gjennom flere år (siste registrerte observasjon av arten er i 2020, ref. Artskart). Vintererle er ingen truet art, men den er en fåtallig hekkefugl som ikke finnes

mange steder i Bergen kommune. Det vil også trolig være positivt for vintererla og dens hekking at tiltakene som blir liggende mot vassdraget, ikke blir påbegynt før tidligst i mai – dette hvis tiltakene skal utføres på våren/forsommeren.

For øvrig er det også to andre forhold som det er viktig å påpeke. Det ene går på at det i Artskart er registrert to asketrær i det området hvor det er planlagt en støyskjerm. Ask er rødlistet som *sårbar* på den norske rødlisten, og det bør derfor stilles vilkår om at trærne hensyntas i den videre prosessen. En slik hensyntagen forutsetter imidlertid at de aktuelle trærne er vitale; ask er som kjent hardt rammet av askeskuddsyken, noe som er den direkte årsaken til at treslaget er rødlistet.

Det siste grøntfaglige forholdet som må hensyntas, gjelder fremmede arter. Det er på den aktuelle eiendommen registrert både blankmispel og bulkemispel – som begge er klassifisert med *svært høy risiko* på den norske fremmedartslisten. Med bakgrunn i disse registreringene er det viktig at det foretas en kartlegging av fremmede planter på den aktuelle eiendommen før arbeidet starter, og at man sørger for at fremmede arter ikke spres i anleggsfasen, eksempelvis gjennom flytting av masser. Bymiljøetaten minner her særlig om kap. 5 i *Forskrift om fremmede organismer*, samt om at Envir har etablert et jordreanseanlegg i Simonsviken ved Gravdal.

Uttalelse – Vegforvaltning

Tiltaket er nærmere enn 15 meter fra veimidte på kommunal vei; Stemmeveien. Eiendommen er regulert ved planid: 11230000. Reguleringsplanen nevner ikke byggegrense mot den aktuelle veien. Den aktuelle reguleringsplanen ble vedtatt i kraft 19.07.1963. Avstandsbegrensningen følger da byggegrense iht. veiloven på dette tidspunktet, en grense fastsatt til 7,5 meter fra veikant. Bymiljøetaten er uttalepart.

Vi vil bemerke at det søkes om dispensasjon fra byggegrense, vi tar utgangspunkt i det nærmeste punktet på tiltaket til vei. I dette tiltaket er det støyskjermen som er planlagt rundt skolen som er nærmest, da den er 0 meter fra veikant.

Bymiljøetaten vil videre informere om at denne uttalen ikke gir godkjent plan for vei. Det skal sendes inn tekniskeplaner når det skal gjøres endringer på offentlig vei, og de skal godkjennes før utarbeidelse av vei kan begynne ref. 2020/36664-8.

-Ingen deler av støyskjermen, herunder takutstikk og murfort, skal komme nærmere veikant på kommunal vei enn ca. 0 meter, slik innsendt situasjonsplan viser.

-Tiltaket skal ikke komme i konflikt med frisiktsoner til veikryss eller egen avkjørsel.

-Det kan ikke rettes erstatningskrav mot veiholder ved skade på bygget som kan oppstå ved veivedlikeholdet, herunder brøyting, som følge av at tiltaket blir bygget nærmere enn gjeldende byggegrense mot kommunal vei.

-Ansvarlig utførende skal ha godkjent arbeidstillatelse fra Bymiljøetaten (jf. vegloven §§ 32 og 57), med tilhørende arbeidsvarsling, før arbeid med oppføring av støyskjermen kan starte, dersom dette er aktuelt.

Byantikvaren har gitt uttale datert 03.09.2020:

Anbefaling Byantikvaren har ingen innvendinger på tiltaket, da dette er et nytt bygg som ikke særlig berører det gamle bygget fra 1975.

Omsøkt tiltak Det søkes om tillatelse til oppføring av tilbygg, parkering/veg, uteareal, flomvern m.m., jf. vedlagte kopi.

Verneverdi Den nåværende Haukeland skole ble oppført i 1975, etter tegninger fra byggeseksjonen i Bergen kommune ved arkitekt Pedersen. Anlegget er svært godt bevart, både eksteriør og interiør. Innvendige endringer er gjort i tråd med det opprinnelige. Haukeland skole har arkitekturhistorisk verdi som et godt bevart og karakteristisk eksempel på skolebygg fra 1970-årene, innenfor retningen internasjonal modernisme. Hovedbygningen har stor grad av horisontalitet med flate volumer og vindusbånd, samt synlig konstruksjon i interiør. Konstruksjonen gir gode arkitektoniske og romlige kvaliteter i interiør. I 1970-årene ble det bygget mange åpne skoler, oftest en kombinasjon av landskap og klasserom. Haukeland skole er et eksempel på dette. Deler av landskapet er bygget inn, til rom i to etasjer. Endringene er lesbare som en lett trekonstruksjon i kontrast til den kraftige konstruksjonen ellers i bygget. Skolen har miljøverdi som en del av et område med stor tidsdybde, veltilpasset terreng og omkringliggende bebyggelse. Haukeland skole har middels verneverdi.

Vurdering og konklusjon Byantikvaren har ingen prinsipielle motforestillinger til et tilbygg på Haukeland skole, såfremt dette ikke får konsekvenser for områdets kulturhistoriske verdier. Tilbygget ligger godt i terrenget med et godt tilpasset volum i forhold til den eksisterende skolen. Videre forholder tilbygget seg til den eksisterende skolen med vindusformater og horisontalitet i fasade og med overbygget på toppen av 3.etasje. Ut ifra tilsendt materiale er det vanskelig å vurdere hvordan materialiteten og fargene på tilbygget fungerer sammen med det eksisterende bygget. Det bes derfor om at det utarbeides en materialpalett, og flere perspektiver for å bedre kunne vurdere forholdet mellom disse to bygningene, og for å gi en bedre forståelse av tilbyggets arkitektur og kvaliteter. For å koble byggene sammen bruksmessig er det i tiltaket tenkt å etablere en halvklimalisert bro mellom tilbygget og eksisterende bygg i 2. etasje. Tiltaket berører derfor selve hovedbygget på den eksisterende skolen i liten grad. Vi ber om at byggesak og Byarkitekten videre gjør en vurdering om tiltaket følger Bergens arkitektur- og byformstrategi.

Søknaden er sendt Fylkeskommunen, Statens Vegvesen og Bergen kirkelige fellesråd for uttalelse, det er ikke mottatt noen tilbakemelding.

3.10 Dispensasjon

Dispensasjon kan bare gis dersom verken hensynene bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra eller hensynene i plan- og bygningslovens formålsbestemmelse § 1-1, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å dispensere være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Det følger av formålsbestemmelsen i plan- og bygningsloven at plan og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger for samfunnet, likeverd og tas hensyn til barn og unges oppvekstmiljø samt estetisk utforming av omgivelsene.

KPA2018 og plankrav § 3.1

Søknaden er formulert som dispensasjonssøknad fra § 3.3.1 da tiltaket ikke kan unntas plankrav via unntaksbestemmelser. Kommunen tolker søknaden som dispensasjon fra § 3.1 om plankrav.

Tiltaket kommer i strid med KPA2018 og bestemmelse om krav til reguleringsplan jf. § 3.1. Bestemmelsen angir at det skal foreligge reguleringsplan vedtatt i 1985 eller senere, for tiltak omfattet av pbl § 20-1 a, d, g, k eller l.

Plankravet skal sikre bred, helhetlig og grundig vurdering av arealbruken i et bestemt område, hvor offentlige myndigheter, grunneiere og andre berørte får anledning til å fremme sine synspunkter i prosessen frem mot reguleringsvedtaket. Plankravet er også viktig for å avklare overordnede forhold som infrastruktur, grøntområder med mer, før utbygging tillates. Dispensasjon fra plankravet vil først og fremst være aktuelt i allerede fullt utbygde områder, der det ikke er nødvendig med en overordnet vurdering av hensynene plankravet skal ivareta.

Søker viser til KPA2018 § 3.3.1 om unntakskriterier fra krav til regulering. Tiltaket er i tråd med planformålet, og fotavtrykket er relativt begrenset, ca 350 m². Tiltaket vil forbedre trafikksituasjonen, der foreldrekjøring til og ved skolen skal reduseres/endres (hertessone). Kulturminner påvirkes ikke av tiltaket ifølge søker. Det er utarbeidet stedsanalyse der blant annet grøntområder og økologiske korridorer er premissgivende.

I denne konkrete saken vurderer kommunen at dispensasjon fra plankrav kan innvilges. Tiltaket er i tråd med planens formål. Kulturminneverdier virker ikke å være påvirket av tiltaket. Bymiljøetaten har uttalt seg positivt til tiltakets miljømessige aspekter. Det fremstår for kommunen som om viktige momenter i saken er belyst gjennom byggesøknadsprosessen.

Tiltaket vurderes til ikke å vesentlig tilsidesette de hensyn bestemmelsene skal ivareta.

Kommunen vurderer at fordelene ved å dispensere fra bestemmelsen er smidigere saksbehandling for oppføring av skolebygg, der sakens momenter er belyst tilstrekkelig uten omfattende planfaglig utredning. Kommunen kan ikke se spesielle negative aspekter ved å dispensere fra plankravet i dette tilfellet.

Etter en samlet vurdering vil fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene.

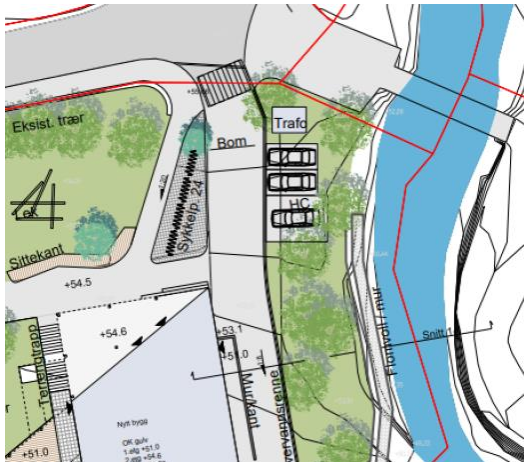
Dispensasjon innvilges.

Plan- og bygningsloven § 29-4 om avstand til nabogrense

Tiltaket (trafo og flom/skredvold) kommer i strid med plan- og bygningsloven § 29-4 andre ledd som regulerer tiltakets avstand til nabogrense. Det søkes om dispensasjon da flom- og skredvoll samt trafo (2,5 x 3,2m) ligger nærmere grense enn 4 meter.

Det søkes om å plassere flomvoll minimum 2 meter fra grense til 163/490 (Haraldsplass Diakonale stiftelse) og 163/407 (Bergen kommune). Trafostasjon plasseres i nordøstre hjørne av tomten, med minimum 1 meter til nabogrense.

Trafo skal plasseres minimum 1 meter fra 163/382 og 163/389 (Bergen kommune, vei).

Hovedhensynet bak plan- og bygningsloven § 29-4 andre ledd er å hindre brannspredning til andre byggverk og ivareta behovet for luft, lys, utsikt samt hindre innsyn.

Søker begrunner søknad om dispensasjon med at flomvoll skal etableres med utgangspunkt i eksisterende konstruksjoner og terreng. Trafostasjon er plassert på en del av tomten som ikke brukes til lek og opphold, og vil derfor ikke påvirke uteområder negativt.

I denne konkrete saken vurderer kommunen at dispensasjon kan innvilges.

Det oppgis i Bymiljøetatens miljøfaglige uttale at byggearbeider som omfatter vassdraget bør foregå i perioden mai til september. Kommunen setter som vilkår for dispensasjon at tidsluke for anleggsarbeider ved vassdraget følges.

Trafostasjonens plassering ser ikke ut til å gi ulemper for tilstøtende eiendommer (kommunen). Flom- og skredvoll bygger videre på eksisterende terreng og vurdert som nødvendig for sikring av området. Bymiljøetaten har i hovedsak vært positiv til denne delen av tiltaket.

Tiltaket vurderes til ikke å vesentlig tilsidesette de hensyn bestemmelsene skal ivareta.

Søker har ikke oppgitt spesielle fordeler eller ulemper for dispensasjon. Kommunen vurderer at byggesaksbehandling i dette tilfellet tilstrekkelig belyser de problemstillingene som ville blitt tema i en eventuell plansak.

Etter en samlet vurdering vil fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene.

Dispensasjon innvilges.

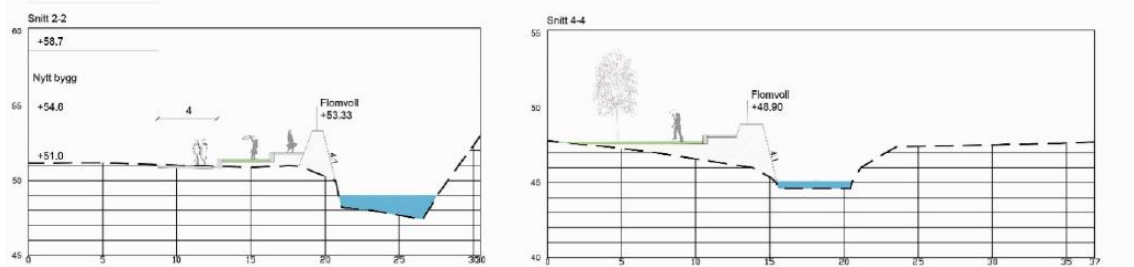
Avstand til vassdrag – KPA § 6.2.2

Tiltaket kommer i strid med kommuneplanens arealdel § 6.2.2 med hensyn til byggegrense mot vassdrag. Kommuneplanen angir at minimumsavstand til vassdrag er 10 meter.

Det søkes om dispensasjon fra bestemmelsen, da flomvoll langs skolens uteområder vurderes som nødvendig av sikkerhetsmessige årsaker. Flom- og skredvoll vil etableres i elvebredden og delvis inn på uteområder.

Hovedhensynet bak byggeforbudet langs sjø og vassdrag er å verne strandsonen mot byggetiltak og terrenginngrep for å sikre natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og allmennhetens interesser, samt å hindre at tilgjengeligheten til sjø og vassdrag reduseres.

Søker begrunner søknad om dispensasjon med sikkerhetsmessige betraktninger. I tillegg kan terrenget jevnes ut noe i områder med bratt helning, i kombinasjon med voll/mur mot elv.

Figur 3 Snitt viser høyde og forslag til utforming av flomvoll langs Møllendalselven.

I denne konkrete saken vurderer kommunen at dispensasjon kan innvilges. Utbedring av flomvoll er vurdert av prosjekterende som nødvendig for tilstrekkelig sikring av skolens områder i en gitt skred- eller flomsituasjon. Det sendes i perioder større mengder vann fra demningen ved Svartediket. Det eksisterer allerede en mur mot elven i dag, og denne trenger forsterking og/eller økning i høyde m.v. Flom og skred øker i omfang med økte nedbørmengder, og fagetaten oppfatter at ytterligere flomsikring langs elven er påkrevd.

Ny flomsikring skal i utstrekning ikke gå ut over dagens etablerte grense i mur mot elven. For øvrig virker tiltaket ikke å være i strid med øvrige momenter i bestemmelsen, som for eksempel sikring av natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og allmennhetens interesser.

Tiltaket vurderes til ikke å vesentlig tilsidesette de hensyn bestemmelsene skal ivareta.

Fordelene ved å dispensere fra bestemmelsen er fra kommunens synspunkt et sikrere og mer hensiktsmessig uteområde til hørende skolen. Ulempen kan være uheldig miljøpåvirkning, men det virker usannsynlig da elven allerede har eksisterende murer og flomsikringsanlegg.

Etter en samlet vurdering vil fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene.

3.11 Informasjon

Støyskjerm langs Årstadveien er trukket fra søknaden. Kommunen behandler støyskjerm og tilhørende dispensasjon i en eventuell endringsøknad til saken. Helsevernetatens støybetraktninger til saken legges ved som dokumentasjon.

4. GENERELLE BESTEMMELSER OG KLAGEADGANG

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage og andre generelle bestemmelser på siste side.

PLAN- OG BYGNINGSETATEN
for etatsdirektøren

Martin Christensen - saksbehandler

Katrine Ve - seksjonsleder

Brevet er elektronisk signert og har derfor ingen underskrift.

Kopi:

Heggø, Bodil Karla – Storhaugen 5A, 5009 BERGEN

Bergen Kommune, Postboks 7700, 5020 BERGEN

Vestland Fylkeskommune, Postboks 7900, 5020 BERGEN

Fylkesmannen i Vestland, Njøsavegen 2, 6863 LEIKANGER

Generelle bestemmelser:	
Rettslig grunnlag:	Saken er behandlet etter plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter; byggeteknisk forskrift og byggesaksforskriften.
Ferdigstillelse: (plan- og bygningsloven § 21-10 og byggesaksforskriften kapittel 8)	Når tiltaket er ferdigstilt skal det søkes om ferdigattest. Ferdigattest utstedes når det foreligger nødvendig sluttdokumentasjon fra ansvarlig søker.
Bortfall av tillatelse: (plan- og bygningsloven § 21-9)	Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller tillatelsen bort. Tillatelsen faller også bort hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år.
Orientering om rett til å klage på vedtaket:	
Klagerett: (forvaltningslovens § 28)	Den som er part eller har rettslig klageinteresse har rett til å klage over vedtaket. Klagen sendes til: Bergen kommune, Plan- og bygningsetaten, Postboks 7700, 5020 Bergen.
Klagefrist: (forvaltningslovens §§ 29, 30 og 31)	Klagefristen er tre uker fra den dag underretningen om vedtaket kom frem til vedkommende part. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Dersom klagen kommer inn etter fristens utløp vil den bli avvist. Klagen kan imidlertid tas under behandling når det foreligger særlige grunner eller klager ikke kan lastes for forsinkelsen.
Rett til å kreve begrunnelse: (forvaltningslovens §§ 24 og 25)	Dersom en part mener at vedtaket ikke er begrunnet, kan det settes frem krav om dette innen klagefristen utløp.
Klagens innhold: (forvaltningslovens § 32)	Klagen må nevne det vedtaket det klages over, hva som ønskes endret og være undertegnet av klageren eller hans fullmektig. Klagen bør begrunnes.
Utsetting av gjennomføring av vedtaket: (forvaltningslovens § 42)	Vedtaket kan gjennomføres selv om det er påklaget. Klager kan imidlertid anmode om å få utsatt iverksettingen av vedtaket, inntil klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Fylkesmannen kan på selvstendig grunnlag ta stilling til anmodning om utsatt iverksetting av vedtaket.
Rett til å se sakens dokumenter: (forvaltningslovens § 11)	Med visse begrensninger har partene rett til å se dokumentene i saken. Det må ved et slikt ønske tas kontakt med Kundesenteret til Plan- og bygningsetaten i Johannes Bruns gate 12.
Rett til å få veiledning: (forvaltningslovens § 11)	Kommunen vil kunne gi nødvendig veiledning for at alle parter skal kunne ivareta sine interesser på best mulig måte.
Kostnader ved klagen: (forvaltningslovens § 36)	Det er adgang til å kreve dekning for nødvendige og vesentlige kostnader, f. eks advokatbistand, i forbindelse med klagesaken der vedtaket er endret til gunst for klager. Kravet må være fremsatt innen tre uker etter at underretning om det nye vedtaket er kommet frem til klager.
Vilkår for å reise sak for domstolene om vedtaket: (forvaltningsloven § 27 b)	Søksmål om gyldigheten av vedtaket, eller krav om erstatning som følge av vedtaket, kan ikke reises uten at en har brukt sin adgang til å klage på vedtaket og klagen er avgjort av høyeste klageinstans. Søksmål kan likevel reises når det er gått 6 måneder fra klage første gang ble fremsatt, og det ikke skyldes forsømmelse fra klagerens side at klageinstansens avgjørelse ikke foreligger.